

УДК 37.091.3
ББК 74.202.5
ШЗЗ

Швайка Л. А.
ШЗЗ **Інтерактивні методи організації педагогічних рад у ДНЗ / Швайка Л. А. — Х. : Вид. група «Основа», 2016. — 192 с. : іл. ISBN 978-617-00-2619-4.**

Педагогічні ради — одна з важливих форм роботи в дошкільному навчальному закладі. Посібник містить розробки нестандартних, цікавих сценаріїв педагогічних рад у ДНЗ, з використанням інтерактивних форм організації та проведення.

Пропоновані сценарії сприяють активізації педагогічної роботи, розкриттю особистісних рис вихователів, підвищенню їхнього професіоналізму, розвитку інноваційного потенціалу, творчості та ініціативи.

До кожної педагогічної ради створено презентацію.

Посібник адресований керівникам, вихователям-методистам дошкільного навчального закладу, які завжди перебувають у пошуку нестандартних, цікавих, нових методів.

**УДК 37.091.3
ББК 74.202.5**

Зміст

Педагогічні ради в ДНЗ	4
Педагогічна рада — творча гра педагогів	17
Педагогічна рада — робота творчих груп педагогів	37
Педагогічна рада — випуск журналу «Творчий педагог — творчі діти»	63
Педагогічна рада — КВК (Клуб веселих та кмітливих)	83
Педагогічна рада — методичний міст	93
Педагогічна рада — гра-подорож «Космічні пригоди»	107
Педагогічна рада — колективна творча діяльність (КТД)	145
Педагогічна рада — ділова гра	175
Література	187

Педагогічні ради в ДНЗ

В умовах модернізації дошкільної освіти педагогічні колективи дошкільних навчальних закладів інтенсивно впроваджують різноманітні інноваційні технології роботи. При цьому одним з основних завдань є формування активного, діяльнісного ставлення педагогів до педагогічної діяльності.

Зважаючи на те, що сьогодні в дошкільних навчальних закладах відбувається становлення парадигми особистісно-орієнтованої моделі освіти, потрібна і реалізація нових людиноцентристських підходів до освітнього процесу, які забезпечили б безперервне професійне зростання працівників, психологічний комфорт і стабільність у колективі.

Організація освітнього процесу в дошкільному навчальному закладі залежить від педагогічних кадрів і адміністрації, яка спрямовує їхню діяльність.

Сучасний дошкільний навчальний заклад — велика і складна структура, діяльність якої забезпечується роботою певних служб і участю в них педагогічних працівників. Щоденно кожен із педагогів несе свою частку відповідальності перед суспільством за те, яку дошкільну освіту надає. Періодично в педагогічному колективі підбивають певні підсумки за одним або декількома напрацюваннями багатогранної діяльності.

На радах педагоги обговорюють стратегічні завдання або радіють успіху колег у становленні педагогічної майстерності, відзначають нові ідеї та починання для досягнення вищих результатів професійної діяльності кожного педагога і педагогічного колективу загалом.

Саме педагогічна рада визначає основні напрями діяльності закладу, допомагає керувати всім педагогічним процесом, розв'язує нагальні проблеми.

Проблема підвищення якості підготовки і проведення педагогічної ради є актуальною і для початківців, і для досвідчених керівників дошкільних навчальних закладів. Адже в єдиному згуртованому колективі, очолюваному справжнім професіоналом, навіть молодий, недосвідчений педагог зможе зробити й досягнути більше, ніж будь-який талановитий педагог, якщо його педагогічна діяльність не узгоджуватиметься з діяльністю педагогічного колективу.

У наш час потреба суспільства у високій якості освіти залишається питанням, яке не можливо розв'язати за допомогою традиційних засобів. Однак якщо грамотно спланувати систему методичної роботи в ДНЗ, можна поліпшити інноваційну обстановку в дошкільному закладі. Методична робота має бути організована так, щоб за найменших витрат можна було досягти оптимальних результатів.

Педагогічна рада дошкільного навчального закладу визначає основні напрямки, зміст і форми методичної роботи. За традицією, педагогічна рада в першу чергу розв'язує питання методичного забезпечення навчально-виховного процесу, здійснює управління педагогічною діяльністю.

Педагогічна рада — це колегіальний орган управління педагогічним процесом у дошкільному навчальному закладі, який реалізує вияв громадської думки педагогічного колективу. Педрада у своїй діяльності керується Законами України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», Положенням про дошкільний навчальний заклад, Статутом дошкільного навчального закладу. Повноваження педагогічної ради, порядок її створення та склад визначено Законом України «Про дошкільну освіту».

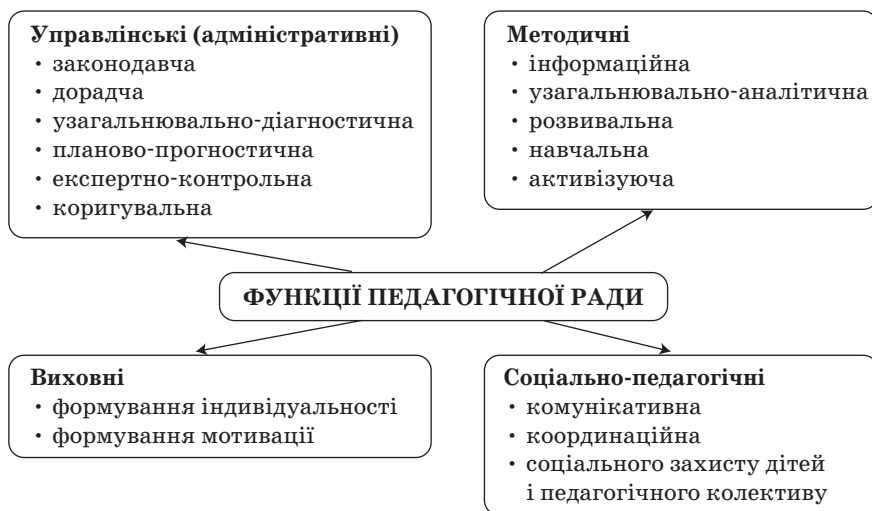
Педрада — найважливіша і найбільш демократична форма роботи педагогічного колективу.

Головною метою педагогічної ради є розв'язання освітніх завдань, удосконалення навчально-виховного процесу й підвищення професійної майстерності педагогів.

Основні завдання педагогічної ради:

- удосконалення навчально-виховної роботи з дошкільниками;
- упровадження перспективного педагогічного досвіду та інноваційних технологій;
- розвиток творчої активності педагогів та підвищення їх професійної майстерності.

Отже, оновлення змісту дошкільної освіти слід починати з перегляду підходів до проведення засідань педради.

Нормативна база діяльності педради ДНЗ:

- Положення про дошкільний навчальний заклад (затвержене Постановою КМУ від 12.03.2003 № 305 зі змінами);
- Положення про педагогічну раду в ДНЗ, локальний акт, розроблений у ДНЗ;
- Наказ по ДНЗ «Про підготовку до педагогічної ради»;
- Наказ по ДНЗ «Про затвердження рішень педагогічної ради»;
- Протокол засідання педагогічної ради.

Головою педагогічної ради в ДНЗ є завідувач. Саме він організовує різні форми проведення педагогічної ради. Секретаря обирають з-поміж учасників педради терміном на 1 рік. Як правило, його роль виконує вихователь-методист.

До регулярного складу педради належать завідувач ДНЗ, вихователь-методист, вихователі, практичний психолог, інструктор з фізичної культури, старша медична сестра, медична сестра з дієтичного харчування, соціальний педагог, учитель-логопед, музичні керівники.

До розширеного складу педради можуть бути запрошені представники громадських організацій, члени батьківських комітетів груп, представники ЗОШ, батьки.

Кількість засідань педради визначають за їх доцільністю, відповідно до річного плану роботи ДНЗ, як правило, не менш ніж три або чотири на рік.

Першу педагогічну раду — аналітико-настановчу — проводять на початку нового навчального року (у кінці серпня) і присвячують

аналізу роботи педагогічного колективу за попередній навчальний рік, схваленню річного плану та освітніх завдань на наступний навчальний рік. На цій педраді педагоги виробляють загальні, теоретично-практичні підходи щодо забезпечення якісного виконання змісту дошкільної освіти; реалізації завдань освітньої роботи відповідно до чинних освітніх програм, вносять свої пропозиції і корективи до регламентації та організації діяльності педколективу в новому навчальному році, усвідомлюючи перспективи розвитку закладу.

Остання, підсумкова рада визначає результати навчального року. У її ході члени педагогічної ради діляться своїми педагогічними знахідками, результатами моніторингових досліджень відповідно до державних стандартів, окреслюють нові підходи і рішення щодо якості дошкільної освіти в закладі, переведення до наступного класу тощо. Решта засідань є тематичними. На них розглядаються проміжні підсумки діяльності колективу.

Засідання педагогічної ради проводять залежно від поставленої мети, відповідно до якої визначають завдання. Можливу класифікацію завдань із цільовими настановами наведено в таблиці (авт. Миколайко О., Чернишева Л., Богерук О., Мельник Н., Мовчан Г.).

Педагогічна рада

Завдання	Класифікація завдань за цільовими настановами
1. Забезпечення виконання законодавства про освіту, якість навчання та рівні державних стандартів	Науково-педагогічне (підвищення рівня навчально-виховного процесу, запровадження інновацій)
2. Створення творчого, працездатного колективу	Психолого-педагогічне (забезпечення гуманних стосунків серед членів колективу, здійснення психологічної освіти)
3. Формування позитивних мотивацій до розв'язання проблем і питань, винесених на засідання педради	
4. Формування в кожного члена педради відчуття причетності до спільної діяльності	Проблемне (визначення напрямків роботи над проблемою, розробка концепцій і напрямків розвитку ДНЗ)
5. Формування в педагогів позитивного педагогічного та креативного мислення	Тематичне (розгляд результативності навчально-виховного процесу, забезпечення якості дошкільної освіти)

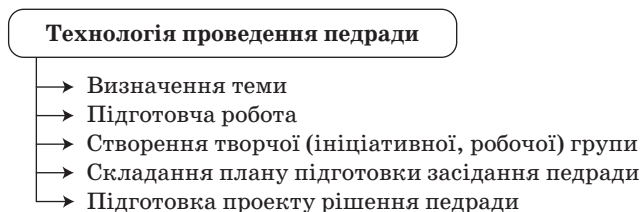
Завдання	Класифікація завдань за цільовими настановами
6. Розвиток у педагогів здатності до рефлексивної взаємодії та інноваційного пошуку	Настановче (аналіз підсумків навчального року, вибір науково-методичної проблеми або розроблення шляхів її реалізації, затвердження плану роботи на рік)
7. Формування позитивної «Я-концепції» в педагогів	
8. Забезпечення зростання рівня професійної та методичної компетентності працівників	Підсумкове (результати діагностики готовності старших дошкільників до навчання в школі, підсумки атестації педагогічних працівників, моніторинг стану здоров'я дітей)
9. Сприяння утвердженню гуманістичних стосунків педагогів з дітьми	

Питання, які розглядає педагогічна рада ДНЗ, мають бути актуальними та сприяти поліпшенню навчально-виховного процесу і роботи педагогічного колективу.

Серед основних можна виділити:

- методичне забезпечення навчально-виховного процесу;
- планування та режим роботи дошкільного навчального закладу;
- підвищення кваліфікації педагогічних працівників, розвитку їхньої творчої ініціативи;
- впровадження у навчально-виховний процес досягнень науки і перспективного педагогічного досвіду, педагогічних інновацій;
- моральне та матеріальне заохочення педагогів, притягнення до дисциплінарної відповідальності за невиконання ними своїх обов'язків;
- результативність роботи колективу над проблемною темою.

Циклограма підготовки та проведення педагогічної ради

Підготовка до засідання педагогічної ради передбачає видання наказу «Про підготовку до засідання педради», створення робочої ініціативної групи, планування заходів. Підготовку до чергового засідання педагогічної ради доцільно розпочинати за 1–2 місяці до дати проведення.

Після проведення засідання педагогічної ради, під час якої прийнято певні рішення, видають наказ по ДНЗ «Про затвердження рішень педагогічної ради».

Шляхи реалізації рішення педагогічної ради (заходи)

Зміст діяльності	Дата	Відповідальні	Відмітка про виконання

Серед заходів можна визначати колективні перегляди, проведення моніторингу рівня розвитку дітей, роботу методичних об'єднань, семінарів, вивчення і узагальнення ППД, оформлення методичних матеріалів. На наступній педагогічній раді розглядають шляхи реалізації рішення попередньої педагогічної ради, видають наказ по ДНЗ «Про виконання рішень педагогічної ради». Потім питання знімають з контролю.

Робота робочої (ініціативної) групи

До складу робочої групи належить завідувач ДНЗ, вихователь-методист, а також практичний психолог та педагоги.

Серед завдань робочої групи з підготовки до педагогічної ради можна виділити такі:

- розроблення плану підготовки і проведення педради;
- опрацювання необхідної нормативно-правової бази та методичної літератури;
- узагальнення фактичного матеріалу за обраною темою, його аналіз;
- розробка пам'яток, анкет, програм;
- проведення досліджень щодо вивчення документації, обробка анкет, тестів.

Рішення педради має:

- бути науково обґрунтованим, відповідати пріоритетним напрямкам діяльності колективу;
- бути своєчасно прийнятим і природно впливати із ситуації, що склалася;
- відповідати педагогічним принципам: гуманізм, повага до особи педагога, дитини, спираючись на позитивні риси та якості;
- висвітлювати суть питання, яке розглядається;
- містити оптимальну кількість пунктів (4–6);
- бути чітким, лаконічним, конкретним;
- передбачати строки виконання, враховуючи термін проведення наступного засідання;

- бути конструктивним, відображати єдині вимоги, розраховані на певний позитивний результат;
- забезпечувати розуміння його необхідності всіма виконавцями, враховуючи індивідуальні можливості членів колективу, їх досвід та особисті якості;
- враховувати індивідуальні можливості виконавців, особисті якості, здібності, досвід як основи для реального його виконання;
- чітко визначити організацію проміжного та підсумкового контролю за виконанням рішення;
- забезпечувати зняття з контролю виконаних рішень.

Завідувач ДНЗ зобов'язаний забезпечити виконання ухвалених рішень педради.

Книга протоколів педради

Завідувач ДНЗ відповідає за якість ведення книги протоколів засідань педагогічної ради закладу. Тут фіксують перебіг обговорення питань і прийняття рішень на засіданнях педради. Вимоги до написання протоколів визначені у Примірній інструкції з діловодства у дошкільних навчальних закладах.

Протоколи нумерують упродовж навчального року. Рішення педради приймають більшістю голосів за наявності на засіданні не менше ніж 2/3 його членів. За рівної кількості голосів вирішальним є голос голови педради.

Місце проведення та матеріали для роботи педради

Засідання педагогічної ради в ДНЗ проводять, як правило, у педагогічному кабінеті або актовій залі закладу. Перед засіданням оформлюють наочність, готують електронну презентацію до змісту педради, розміщують виставку літератури з теми, творчі доробки педагогів, наочні посібники, дидактичний матеріал тощо.

Завідувач ДНЗ, як голова педагогічної ради, має передбачити можливі недоліки в підготовці до проведення педагогічної ради: одноманітність тематики, відсутність належної підготовчої роботи, поверховість обговорення визначених питань, неконкретність рішень, відсутність контролю їх виконання, низька результативність роботи, формалізм, перетворення педради на інструктаж, авторитарний стиль, слабкий зв'язок теорії з практикою, низький рівень активності педагогів, опір інноваціям.

Для того щоб позбутися стереотипів і формалізму під час засідання педагогічної ради, слід спланувати роботу педради на перспективу (3–5 років) і визначити основні теми педради відповідно

до пріоритетного напрямку діяльності ДНЗ. Слід також уникати розгляду одних і тих самих питань щороку, а порушувати актуальні проблеми, залучивши якомога більшу кількість педагогів до підготовки. Для більшої активності педагогів на засіданні педради можна провести попереднє анкетування, використовувати інтерактивні форми роботи з педагогами.

Форми організації педагогічної ради

- Традиційна — це педрада з докладним порядком денним, що проводиться з чітким дотриманням регламенту кожного питання та прийняттям рішень.
- Педрада з використанням окремих методів активізації педагогів.
- Нетрадиційна, у формі круглого столу, дискусії, практикуму, конференції, ділової гри тощо.

Традиційні педагогічні ради

Традиційні педради відрізняються переважним застосуванням словесних методів, традиційним характером змісту, авторитарним стилем спілкування адміністрації з педагогами.

Орієнтовна структура засідання традиційної педагогічної ради

На початку засідання педради голова оголошує питання, які будуть розглядатися. Далі в короткому вступному слові завідувач визначає значущість проблеми і спонукає членів педагогічної ради брати активну участь у роботі, поділитися позитивним досвідом щодо обговорюваної проблеми.

Учасники педради обов'язково заслуховують:

- звіт про виконання рішень, прийнятих на попередніх засіданнях;
- доповідь з основної проблеми, яку розглядатимуть на засіданні, програми, річного плану, звіту щодо перспективного педагогічного досвіду;
- знайомство з нормативними документами, рекомендаціями;
- обговорення та затвердження рішень;
- повідомлення основних питань наступного засідання.

Проте навіть у структуру традиційного засідання педради в ДНЗ включають окремі методи активізації педагогів: колективний перегляд занять та інших заходів, майстер-класи, презентації, використання відеоматеріалів; показ та аналіз результатів освітнього процесу діяльності дошкільників тощо.

Під час проведення традиційної педради можна використовувати такі методи і форми активізації педагогів:

1. Імітацію конкретної ситуації (цей метод допомагає вибрати правильний варіант з безлічі запропонованих).
Відомо чотири види конкретних ситуацій:
  - ситуації-ілюстрації (описують прості випадки з практики і відразу наводять рішення);
  - ситуації-вправи (спонукають виконати деякі дії: скласти план-конспект, заповнити таблицю);
  - ситуації-оцінки (проблема розв'язана, але педагоги вимагають проаналізувати її і обґрунтувати свою відповідь, оцінити);
  - ситуації-проблеми (розглядають конкретний приклад з практики як нагальну проблему, яку треба розв'язати).
2. Обговорення двох протилежних точок зору.
3. Навчання практичних навичок.
4. Імітація робочого дня вихователя. (Педагогам дають характеристику вікової групи дітей, формулюють мету і завдання, які потребують розв'язання, і ставлять завдання: за певний час змодельовати свій робочий день. У висновку керівник організує обговорення всіх запропонованих моделей.)
5. Розгадування педагогічних кросвордів.
6. Робота з інструктивно-нормативними документами. (Вихователям заздалегідь пропонують ознайомитись із тим чи іншим документом, застосувати його до своєї діяльності і, виділивши один із напрямів, продумати план роботи з усунення недоліків. Це завдання кожен виконує самостійно, а на педраді обговорюють різні підходи до розв'язання однієї і тієї ж проблеми.)
7. Аналіз висловлювань дітей, їхньої поведінки, творчості. (Вихователь-методист готує магнітофонні записи, добірки дитячих малюнків або поробок. Вихователі знайомляться з матеріалом, аналізують його, оцінюють уміння, навички, розвиток, вихованість дітей, формулюють кілька конкретних пропозицій у допомогу педагогу, який працює з ними.)
8. Інтелектуальні, ділові і творчо-розвивальні ігри, які дозволяють педагогам у невимушеній формі обмінюватися думками зі своїми колегами.

Ігрове моделювання підвищує інтерес, викликає високу активність, удосконалює вміння в розв'язанні реальних педагогічних проблем.

На засіданнях педагогічних рад учасникам пропонують різні питання, під час обговорення яких може виникнути діалог-дискусія.